

Entered as Second Class matter Gen'l Post Office, Ottawa, Ontario, Canada. An independent journal, published twice a week in English and Magyar languages. Circulating in the 9 Provinces of the Dominion of Canada and largest of all Hungarian Papers within the entire British Empire. Printed and published at its Office and place of business 375 Hargrave St. WINNIPEG, Man. by the Canadian Hungarian News Co. Yearly Subscription \$2. to Foreign Countries \$5.

BRANFORD BRIDGEVILLE CALLETON CHIPPAWA COLLETON FORT CITY FORT ROYAL FORT WILLIAM GALT GOREVILLE HAMILTON KITCHENER MONTREAL NEW WATERFORD NIAGARA FALLS ONTARIO OTTAWA PORT COLBORNE PORT ROBINSON QUINCY ST. CATHARINES STURGEVILLE SYDNEY TORONTO WELLSBORO WINDSOR

Kelet- és Nyugat

EGYES SZAM ARA 2 CENT

TWO CENTS PER COPY

Kanadai Magyar Újság

Twice a Week

CANADIAN HUNGARIAN NEWS

Coast to Coast

BEKÉNY CANA CALGARY COALBURST EDMONTON ESTEVAN HALKES KAPOVAR LEASK LETTSIEDIG NORRURY OTTHON PLUNKETT RAYMOND REGINA SASKATOON SANDWELL SOKHALOM SZT. LASZLO SZT. EYELYDLO SIMAS TAMP VANCOURVER WAKAW WYTHVEN WHITEWOOD YORKTON

Az egyetlen kétfelirű hetente megjelenő független magyar sajtó Kanadában. Az Angol Birodalom legelterjedtebb magyar nyelvű hírlapja, amely mindenkor szociális és politikai kérdéseket tárgyal. Az Újság az angol polgárokat megillető jogokat igyekszik kivívni minden konfliktusunk számára. "Kanadai Magyar Újság" Előfizetési díj egy évre: \$2.00. Az Őrizzék meg \$3.00. Szerkesztőség és kiadó: Hívtal 375 Hargrave St. WINNIPEG, Man.

VOL. XI. EVFOLYAM

375 HARGRAVE, ST. WINNIPEG, MAN.

1934. TRIANON 15. JULIUS 20 PÉNTEK

No. 58 SZAM.

KÖZUTI KARAMBOL MONTREALBAN: 6 HALOTT, 13 SEBESÜLT

Magyar ember gyilkolta meg és rabolta ki Molnár Gyulát?

ÉTKEZÉS KÖZBEN, ORVUL TAMADTÁK A MUNKÁBAN ELFARADT PIONIR FARMERRE — EMBERTELEN KEGYETLEN SÉGGEL ÖLTÉK MEG AZ ALDOZATOT — A SUNNYBROOKI TEMETŐBE KISÉRTE TRAGIKUS SORSU HONFITARSUNK HAMVAIT A KÖRNYEKBELI MAGYAROK KEGYELETE

A "Kanadai Magyar Újság" részletes cikkéből az egész ország magyarsága értesülhet arról a szomorú eseményről, mely a Warburg telep környéki magyar farmereket annyira lejutotta. Hogy isne, hiszen ez immár a második váratlan halálos szerencsétlenség, mely a fiatal telep pionirjait két szorgalmas oszlopfőt fosztotta meg. Alig három éve, hogy 1931 januárban Kovács Lajos közismert honfitársunkat darabokra szaggatta a fagyókerek kirobbantásához használt dinamit, most pedig ez a megmagyarazhatatlan büntény vitte el közülünk Molnár Gyulát.

Noha már július 1-én elföldelték a gyászot ért magyar farmert a Sunnybrook melletti református temetőben, azóta is csak arról beszél a környék magyarsága. Sokszor emlegetik a temetési szertartást végző Buszin Béla lelkész szavát: "Aki ilyen gyalázatos tettet képes elkövetni — annak nem lehet istene!..." A temetésen néhány automból, 25 lovas fogaton s lóháton összegyűlt magyarság azóta is állandóan figyelemmel kíséri a nyomozást és néhány nappal ezelőtt szinte borzongva vette tudomásul, hogy embertelen kegyetlenséggel elköt-

A revíziót legfeljebb halogatni lehet!

ÚJ BEKEFERENCIÁT KÖVETEL AZ ÓHAZA — MÁR A FRANCIÁK SEM MERIK TAGADNI A REVÍZIO SZÜKSÉGESSÉGÉT, CSUPÁN A KISANTANT MIATT SZERETNÉK HALOGATNI ANNAK KIVITELÉT — KÉSZÜLÖBEN A KELET-EURÓPAI PAKTUM

A külföldről befutott jelentések értelmében Gömbös Gyula miniszterelnöknek Barthou francia külügyminiszter bukaresti belvárosi székében adott nyilatkozata, valamint a magyar képviselőház gerinces állásfoglalása a külföldi sajtóban nagy visszhangra talált.

Római távirat szerint az olasz lapok szövegében közlik Gömbös Gyula miniszterelnök nyilatkozatát, valamint Kánya Kálmán külügyminiszternek a miniszterelnök nyilatkozathoz fűzött kijelentését s bőven ismertetik a dunaparti parlament ülésének lefolyását.

A londoni "Times" "Magyar bírálat" cím alatt ismerteti a magyar miniszterelnök választás Barthou revízióellenes nyilatkozatára és kiemeli a magyar békekedvelő politika jogosságát és békés jellegét. A "News Chronicle" "Franciaország szorongó politikája" cím alatt ugyancsak közli Gömbös beszédét bő kivonatosan.

Még a párisi "Victorie" és "Oeuvre" című francia lapok is teljes terjedelmében közlik a magyar revíziós álláspontot. Csodálatos nyugalommal, a vértanukat jellemző béketüres-

Tekintettel arra, hogy a kisantant a franciák köpönyege mögül robbantja ki sűrű időközönként a Nagy-Magyarország visszaállítás elleni háborús fenyegetéseit, jó lesz tudnunk, hogy mi a tényleges álláspontja ebben a kérdésben a párisi politika irányítóinak. Barthou külügyminiszter ugyan Budapesten átutaztatva csak a magyar kormányt és gyümölcsöt dicsérte, de nem volt hajlandó politikai nyilatkozatot adni, mégis sajtófőnöke a következő történelmi nevezetességgű kijelentést közzétette meg:

BORZALMAS SZERENCSETLENSÉG RAZTA FEL A MAGYAR-LAKTA ST. LAWRENCE BOULEVARD LAKOIT — A KÖVETÉRE DOBTA ALDOZATAIT A TEHERAUTÓNAK ÜTKÖZŐ VILLAMOS — HALÁLRASEBZETT EMBERI RONCSOK FETRENGTEK AZ ASZFALTON SZETSZÓRT TEHERARU ALATT

Mig a hétvégi közlekedési szerencsétlenségek terén egy Ontario, mint Manitoba ország-utjain egy-egy tucajt súlyosabban sérült áldozatot fogadott elővigyázatot a gyorsajtás helyett — Montreal egyik legforgalmasabb főútcáján olyan borzalmas tragédia történt, melyet még British Columbiában is elcsodálatos cikkekből tárgyalnak a hírlapok. Maga a szerencsétlenség alig néhány pillanat alatt ment végbe, de olyan súlyos emberáldozatot követelt, hogy a francia-kanadai főváros egész közvéleményét megrázza.

A St. Lawrence Boulevard magyar társadalmi egyesületekkel, üzlet-helyiségekkel szegélyezett forgalmas utvonallának északi felén a késő hétfő esti órákban történt a karambol, mely hat halálos áldozatot követelt. Ezekben kívül kilencen kerültek sebekkel borítva kórházba s némelyek állapota annyira súlyos, hogy még nevéket sem tudták bemondani. Az összeütközés könnyebben sebesült többi áldozatát ott a helyszínen részesítették első segílyben a mentők.

Az éjszakai sötétben meglehetősen nagy sebességgel haladt a széles utvonalon lefelé egy teherautó, mely a Laurentin hegyvidékről utasokkal és nagyobb mennyiségű áruval érkezett Montrealba. A St. Lawrence Boulevard ezen északi részén a villamos síneket még öt halálos áldozat kivétel nélkül zsepere s így ott haladt a hatalmas gépkocsi. A Liège utcakeresztezésénél egy villamoskocsi ak annak, hogy a karambol habukkant elő és a vezető úgylottainak utolsó utja a legnagyobb elvesztette lélekjelenségét, mert féltudat nélkül haladt tovább, melyet Montreal valaha villamoskocsinak, mely a hal-

40 éves jubileumát ünnepelte Otthon gyülekezete

Nyugat-Kanada egyik legrégebb településének és az egész amerikai földrész alapítási sorrendben harmadik magyar református gyülekezetének 40-ik évfordulóját bensőséges egyházi ünnepség keretében ülte meg Otthon telep magyarsága. Országos szempontból is fontos ez az ünnepség, hiszen a telep alapítóját megvető pionir-magyarok örök időkre belevesték nevéket a kanadai magyar történelembe, sőt a kanadai angol közvélemény emlékeztetője is. Hogy mást ne is említsünk, a "Canadian National" vasút több mint 20 ezer mérföld hosszú pályáján ez az egyetlen magyar nevű állomás: Otthon, Saskatchewan.

Mint a "mi lapunk" július hó 17-iki számának angol cikkében már jelentettük, mult vasárnap délután folyt le a jubileumi istentisztelet, melynek ünnepi szónoka, Tiszt Csendes Imre, Rothermere észak-saskatchewanai telep új lelkésze magas szárnyalású beszédében méltatta a nap jelentőségét. Megható látvány volt ezután, amint a még élő alapítók a mai nemzedékekkel együtt, tisztelettel gesztusokban járultak Urva-csatorához, miután Rev. Abernethy, a magyarlakta Melville lelkésze a United Church jókívánatait tolmácsolta.

Tiszt. Balla Zsigmond, Otthon és a környező magyar telepek lelkésze — kinek érdeme a jubileumi ünnepség megrendezése — lendületes szavakkal méltatta ezután mindazok érdemeit, akik a jubileumi ünnepségeket felelősekként tették. Elsősorban is Schebeck J. istván winniepegi konzulnak és nekinek mondott köszönetet, akik gyönyörű ezüst keresztelőkész-

Nyakát törte munka közben egy ujkandás

A LOVAK ENGEDETLENSÉGE IDÉZTE ELŐ A DÉL-ALBERTAI HALÁLOS TRAGÉDIÁT — AZ ÓHAZABAN FELESÉGE ÉS GYERMEKEI SIRATJAK A HEVESBŐL KIVANDOROLT MAGYART — SEM ÉLET-, SEM PEDIG BALESET-BIZTOSÍTÁSA NEM VOLT A SZERENCSETLENSÉG JÁRT VIGH TAMÁSNAK — KIT TERHEL A FELELŐSÉG?

Dimbes-dombos Heves megyéből vándorolt Kanadába Vigh Tamás, hogy az Óházában bizonyon nagyonság szegényes körülmények között élő feleségének és kis családjának a megélhetéséért a villájával, midőn nem vette észre idejében, hogy a feje felett már ott van az újabb szeszszállítmány: ez volt a veszte.

A körülötte dolgozók csak arra emlékeznek, hogy háromszor egymásután kiáltott Vigh Tamás "hó"-t a lovaknak, majd pedig egyszerre elhallgatott. Mire megfogták a lovakat, a magyar farmunkás már nem volt a kazal tetején — onnan levérte a kazaloz emelőkarja és a szegény ember eszméletlenül fetrengett a kazal aljában. Azonnal orvost hívtak, aki azonban nem tudott rajta segíteni. Így hát a medicine-hat-i kórházba szállították, ott szintén megállapították, hogy eltört a nyakcsigolyája és menthetetlen.

LEGUJABB HIREK

A BUZA jövő évi értékelését közös terv alapján szerenté végrehajtan Kanadán kívül az Egyesült Államok és Ausztrália is, melyek kiküldötté augusztus 14-ikére Londonban folytatják — immár Argentína nélkül — tanácskozálat. — A buzáarak emelkedő iránnyal csak erősítették a Nyugat-Kanadából érkezett jószót jelentések, mely szerint a priritumományok déli fekvésű vidékein aligha lesz mit aratni az idén. — Manitoba egyes vidékein már a rozsda is felütötte fejét.

A CO-OPERATIVE Commonwealth Federation, népszerű nevén CCF párt 90 meghívottja Winnipegben tanácskozott három napra az országos politikai kérdésekről és a jövőben követendő taktikáról. A tavalyi regionális konferencia óta nagy haladással mozogtak be a delegáltak, akik félmillióra becsülik a CCF-párti szavazatok egész Kanadában.

AZ EHSZEGMARS dolgában parázs buzogás keletkezett, Toronto polgármestere és Hepburn, újonnan megválasztott liberális miniszterelnök között. Hepburn ugyanis előzetesen fogadta az éhszég-felvonulás szervezőit, sőt utasította a tartományi csendőrséget, hogy segítse Torontóba jutni az országutakon meginduló tömegeket. Stewart polgármester ezzel szemben megtagadta a torontói felvonuláshoz, valamint a szabadtéri gyűlésekre kért engedélyt és élesen szembeállt a miniszterelnökkel.

BRIT PANCELOSOK jelentek meg Konstantinápoly kikötője előtt, hogy elégtételt vagy legalábbis kielégítő magyarázatot szeressenek egy angol tengerésztest meggyilkolásáért és egy másik súlyos megesbítéséért. Az angolok motorcsónakon közelítették meg a partvidéket és a katonai őrség sortűzrel adott le rájuk.

A SEGÉLY ügyében 30-án összehívott ottawai konferencia előrelátótlag 25%-ra szállítja le a birodalmi államkincstár eddigi 33%-os relief-hozzájárulását. A nyugati utjáról a fővárosba visszatérő Bennett miniszterelnök szerint a megbeszélést a liberálisok várta'lan választási győzeleme teszi indokolttá, hogy a kormányk módjában álljon a tartományok új vezetőinek tervei felől tájékozódni.

\$2 FONTJA annak a különleges állásnak, melyet buszából is elő lehetne állítani — állapította meg Dr. Campbell, a montreali McGill egyetem egyetese. Ha tehát céltudatos kísérletezők árán megtalálják az ideiglenes megfelelő módját, Kanada természetének egy részét igen jól értékesíthetné a Csendes Óceán tulsó felén.

OT EVI fegyűzra itélték Dréhr Imre volt államtitkár, aki jelenleg is tagja a magyar parlamentnek. A sokáig húzódo per főügygűsán megállapították, hogy Dréhr hűtlenül kezelte a rábízott pénzeket és noha az elhunyt Vass miniszter bizalmát embereket sokat tett a népjólét felendítésé érdekében, visszaéléseért éppenny meg kell bünhődné, mintha sohasem tölött volna be magas hivatalt.

ARVIZ veszélyezteteli a Kárpátok északkelti folyamvidékét. A Bug, Vistula és Dnyeszter, — melyek a világháború alatt oly sok magyar hácsék ásták meg sírját — már eddig is 53 emberéletet követeltek. A katasztrófa bekövetkezése a magaslatokra menekült és a krakói utasozapaktól remél megmentését. — Japán északi völgyeit is elöntötte az ár: a halálos áldozatok száma 200.

GOTTINGEN híres német egyetemi városban néhány barnainges el akarta orozni a diákok régi zászlóját, hogy horogkeresztes lobogót csempésszen annak helyébe. Mintegy ezer főnyi egyetemi hallgató támadott erre a vakmerő hitleristákra és ha nem vonul ki idejében a túzoltóság és rendőrség, egyetlen egy sem menekül élve a barnaingesek közül.

275 MILLIÓ dolláros kölcsönt vesz fel még az őszel a birodalmi államkincstár, hogy befföldi és külföldben amerikai tartozási kötelezettségeinek legközebb november 1-re eleget tessen. Eüstán jelenleg túl magas kamatot fizet az ország, 3½%-os kötvénykibocsátás esetén kerekén 4 mill. Lt. takarítana meg évenként a kincstár.

Jeletlen jégcsírba temették a 13,260 láb magas Waddington hegy-csúcsról a mélységbe zuhant 24 éves vancouveri hegymászó holttestét British Columbiai turisták, akik elhatározták, hogy sziklatörmelékekből emléket állítanak társuknak. ("Southam Press")

SZABADON A KOMMUNISTÁK

Carr és Popovics vörös agitátorok után ismét három bolsivezért helyeztek szabadságra a hatóságok. Ezutal Boycsuk, Bruce és Hill szabadult ki a kingstoni Portsmouth börtönből, noha öt éves büntetésüknek alig felét töltötték ki. Ezekután már csak Buck s Ewen kommunisták maradtak az Ontariói tó partján épült nagy fogházban.

4,000 MÉRFÖLD 89 NAP — GYALOG

Megirtuk, annakidején; hogy két francia-kanadai fiatalember Quebec városából gyalog indult utnak, hogy megdöntse az eddigi "Trans-Canada" gyaloglási rekordot. Ez sikerült is nekik, amennyiben elődeiket teljes 48 órány megelőzve, 89 nap alatt érték Vancouverbe.